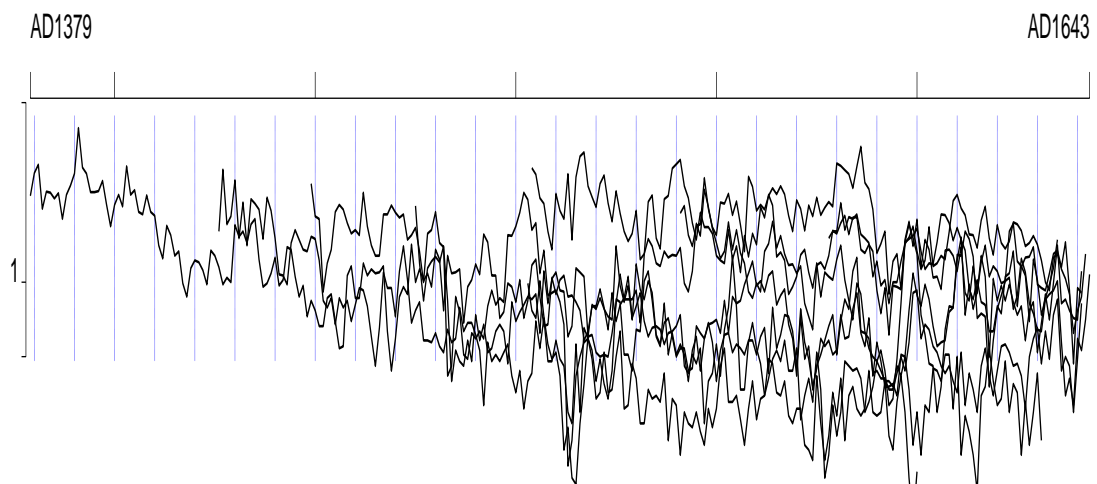

Dendrokronologisk undersøgelse af prøver udtaget fra "loft", Harstad "Bakken", Valle kommune, Aust-Agder, Norge

NNU Rapport 71 – 2018

Niels Bonde

Spaghetti plot for de daterede årringskurver

Dendrokronologi

Nationalmuseet
Miljøarkæologi og Materialeforskning

Norge

Aust-Agder

Lopt, Harstad "Bakken"

Valle kommune

Gnr/Bnr: 49/1

Koordinater: 59.196432 N, 7.529683 E

Formål: Datering og opbygning af grundkurve

Indsendt af Kulturminnevern i Aust-Agder, Fylkeskonservatoren i Vest-Agder og Nationalmuseet

Prøver udtaget af: Helge Paulsen og Anders Dalseg

Undersøgt af: Niels Bonde

NNU j. nr.: A9585, oktober 2018.

Resultatet kan frit anvendes ved henvisning til denne rapport. Kontakt evt. laboratoriet for yderligere oplysninger mm. Rapporten kan endvidere lastes ned fra hjemmesiden www.nnuweb.dk, under Dendrokronologi, Se endvidere Fylkeskonservatoren i Vest-Agders oversigt over dendrokronologiske undersøgelser <http://vaf.maps.arcgis.com> .

"Lopt"

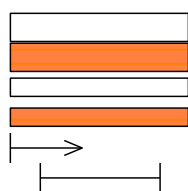
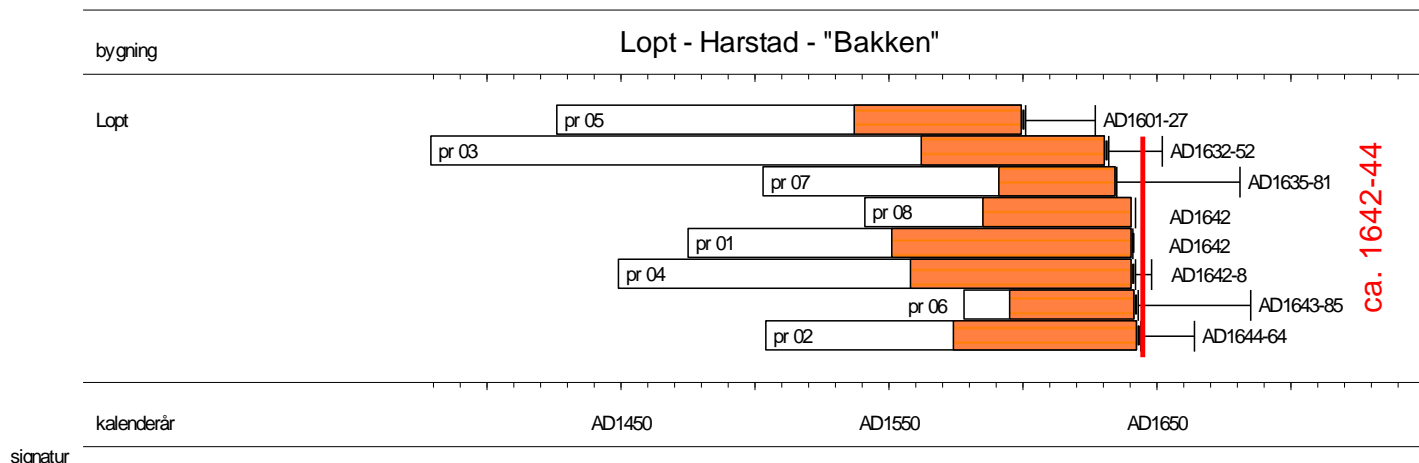
I alt er 8 prøver af fyrretræ (*Pinus sylvestris*) udtaget fra **otte tømmerstykker** (to syllstokke, to gulvtile og fire vægstokke) undersøgt. Alle er udtaget som boreprøver.

Alle tømmerstykker dateret. Der er konstateret splintved på alle prøver. Der er formentlig konstateret "Waldkante" (træets sidstdannede årring) på to af prøverne.

Antal årringe i prøverne varierer mellem 65 og 253.

For statistiske værdier / beskrivelse med mere vedrørende de enkelte prøver, se katalog.

Undersøgelsen viser, at alle prøver formentlig stammer fra træer, der er fældet i ca. 1642-44.

kerneved
splintved
kerneved ikke målt
splintved ikke målt
fældet efter
fældet mellem

Dateringsdiagram som angiver årringskurvernes indplacering på en tidsskala. Hvert rektangel repræsenterer en årringskurve. Den røde signatur er en tolkning.

Der er konstateret splintved på alle prøver.

Bortset fra n386105a (prøve 5) stammer alle prøverne fra træer, der er fældet 1642 – 1650, formentlig 1642-44. Korrigeres der for manglende årringe i splintveddet på prøve n386105a kan det beregnes, at prøven stammer fra et træ, der formentlig er fældet 1601-27. Imidlertid varierer antallet af årringe i splintved hos fyrretræ voldsomt, fra ca. 40 til 90 eller flere (op til 120-140). Det er derfor rimeligt at antage, at n386105a (prøve 5) stammer fra et træ, der er fældet på samme tidspunkt som de øvrige træer, hvorfra de daterede prøver stammer.

Årringskurverne for de otte prøver er sammenregnet til en middelkurve (n386m003) på 265 år, som dækker perioden 1379 – 1643.

Kryds-datering absolut

Årringskurverne er søgt dateret ved hjælp af relevante grund - og referancekurver for fyrretræ fra det sydlige Norge. (se tabel)

Referencer:

Anvendt splintstatistik for fyrretræ: 40 - 90

For *t*-værdi:

Baillie, M.G.L. & J.R.Pilcher, 1973: A simple cross-dating program for tree-ring research. *Tree-Ring Bulletin* 33, pp. 7-14.

Ved undersøgelsen er der, udover laboratoriets egne grund- og referencekurver, anvendt referencekurver, som er stillet til rådighed af Thomas S. Bartholin (Scandinavian Dendro) og Terje Thun (NTNU).

kurve	-	-	N3861m03	
-	start	dates	AD1379	
-	dates	end	AD1643	
aam01 indland	AD1254	AD1744	11.26	N Aust Agder indenlands [Setesdal] 27 timber
aam02 kyst	AD1487	AD1837	--	N Aust Agder kystnær 18 timber
VA_2011_3	AD1223	AD1879	9.77	N Vest-Agder med Aaseral 316 timber
VAAaaser	AD1353	AD1879	6.07	N Vest-Agder uden Aaseral 225 timber
N Aaseral NB02	AD1223	AD1857	9.05	N Vest-Agder Aaseral 113 timber

Tabel: Absolut datering. *t*-værdier for kryds-datering med grund- og referencekurver fra Agder. For *t*-værdier se Baillie & Pilcher, 1973.

Beregning af middelkurve

Mean sequence - n3861m03

Dated AD1379 to AD1643

Contains the following files

n386101a.d dated AD1475 to AD1641 of type R 90 N

n386102a.d dated AD1504 to AD1643 of type R 69 N

n386103a.d dated AD1379 to AD1631 of type R 69 N

n386104a.d dated AD1449 to AD1641 of type R 83 N

n386105a.d dated AD1426 to AD1600 of type R 63 N

n386106a.d dated AD1578 to AD1642 of type R 47 N

n386107a.d dated AD1503 to AD1635 of type R 44 N

n386108a.d dated AD1541 to AD1641 of type R 56 X

Katalog over undersøgte prøver:

n386101a.d

A9585 Lopt Harstad Bakken gulvtile prøve 1
Raw Ring-width PISY data of 167 years length
Dated AD1475 to AD1641
90 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 77.00 Sensitivity 0.21
Interpretation: AD1642?

n386102a.d

A9585 Lopt Harstad Bakke Syllstokk syd prøve 2
Raw Ring-width PISY data of 140 years length
Dated AD1504 to AD1643
69 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 134.01 Sensitivity 0.18
Interpretation: AD1644-64

n386103a.d

A9585 Lopt Harstad Bakke Syllstokk nord prøve 3
Raw Ring-width PISY data of 253 years length
Dated AD1379 to AD1631
69 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 94.74 Sensitivity 0.20
Interpretation: AD1632-52

n386104a.d

A9585 Lopt Harstad Bakke gulvtile prøve 4
Raw Ring-width PISY data of 193 years length
Dated AD1449 to AD1641
83 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 84.70 Sensitivity 0.19
Interpretation: AD1642-8

n386105a.d

A9585 Lopt Harstad Bakke væg nord prøve 5
Raw Ring-width PISY data of 175 years length
Dated AD1426 to AD1600
63 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 65.56 Sensitivity 0.22
Interpretation: AD1601-27

n386106a.d

A9585 Lopt Harstad Bakke væg vest prøve 6
Raw Ring-width PISY data of 65 years length
Dated AD1578 to AD1642
47 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 137.97 Sensitivity 0.13
Interpretation: AD1643-85

n386107a.d

A9585 Lopt Harstad Bakke væg nord prøve 7
Raw Ring-width PISY data of 133 years length
Dated AD1503 to AD1635
44 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 107.48 Sensitivity 0.20
Interpretation: AD1635-81

n386108a.d

A9585 Lopt Harstad Bakke væg syd prøve 8
Raw Ring-width PISY data of 101 years length
Dated AD1541 to AD1641
56 sapwood rings and ½ unmeasured ring with bark
Average ring width 159.38 Sensitivity 0.16
Interpretation: AD1642

Lopt, Harstad "Bakken", gnr./bnr. 49/1, Valle kommune

Aust-Agder fylke

Plantegninger med boresteder

